

ที่ สม ๐๐๐๓/ ๕๐

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี/ศูนย์บริการประชาชน
รับที่ 11470 28 พ.ค. 2558
ศูนย์บริการประชาชน
รับที่ 13473
31 พ.ค. 58
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนสภา ชั้น ๖-๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๑๑๑.๑/1520545
2 มิ.ย. 2558

สจร.๑

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาคำร้องเพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีคำร้องที่มีการกล่าวอ้างว่ามีการกระทำความผิดและการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่ไร้มนุษยธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานผลการพิจารณา ที่ ๑๖๑-๑๙๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณาคำร้องเพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีคำร้องที่มีการกล่าวอ้างว่ามีการกระทำความผิดและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่ไร้มนุษยธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ความเป็นมา

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๓๓ คำร้อง กล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทำความผิด ปฏิบัติหรือใช้วิธีลงโทษอย่างโหดร้ายไร้มนุษยธรรมต่อผู้ที่อยู่ระหว่างควบคุมตัวเพื่อมุ่งประสงค์ที่จะให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำรับสารภาพจากบุคคลนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงเห็นควรพิจารณาปัญหาดังกล่าวเพื่อมีข้อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายต่อรัฐสภา หรือคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาเห็นสมควรเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามอำนาจหน้าที่ในมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณารายงานดังกล่าว เพื่อมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

๔.สาระสำคัญของเรื่อง

๔.๑ สภาพปัญหา

การร้องเรียนที่ขอให้ตรวจสอบกรณีมีการกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซ้อมทรมาน ปฏิบัติหรือใช้วิธีการลงโทษอื่นที่ไร้มนุษยธรรม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเคยพิจารณาคำร้องในลักษณะดังกล่าว (รายงานผลการตรวจสอบที่ ๒๗๕-๓๐๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓ (๓๔ คำร้อง) และรายงานผลการตรวจสอบที่ ๖๗ - ๘๙/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ (๒๓ คำร้อง)) และได้เสนอมาตรการการแก้ไขปัญหาต่อรัฐบาลและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีข้อเสนอแนะนโยบายต่อรัฐบาล เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาการกระทำในลักษณะที่เป็นการทรมานหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมซึ่งอาจเป็นการสร้างเงื่อนไขที่จะนำไปสู่การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยหวังว่าจะเป็นการลดเงื่อนไขที่จะสร้างความไม่เป็นธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่เมื่อปรากฏว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังคงได้รับคำร้องในลักษณะดังกล่าวเพิ่มเติมอยู่เป็นระยะๆ รวมเป็นจำนวน ๓๓ คำร้อง ประกอบกับขณะนี้คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบหลักการแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ จึงควรเร่งดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา ดังกล่าว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงเห็นควรมีข้อเสนอแนะนโยบายเพิ่มเติมไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๔.๒ ข้อเสนอแนะนโยบาย

(๑) คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรกำชับให้กับเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติ ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือมาตรการการแก้ไขปัญหาที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเคยเสนอไว้ตามรายงานผลการตรวจสอบที่ ๒๗๕ - ๓๐๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓ (๓๔ คำร้อง) และรายงานผลการตรวจสอบที่ ๖๗ - ๘๙/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ (๒๓ คำร้อง) โดยเฉพาะมาตรการด้านกลไกการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และมาตรการด้านกระบวนการยุติธรรม อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนในพื้นที่และลดเงื่อนไขต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม

(๒) หน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรประสานความร่วมมือจากแพทย์ของโรงพยาบาลรัฐประจำจังหวัดให้เป็นผู้ทำหน้าที่ตรวจร่างกายและจัดทำบันทึกการตรวจร่างกายไว้เป็นหลักฐานก่อนเพื่อแสดงความโปร่งใส โดยดำเนินการก่อนที่จะมีการควบคุมตัวผู้ที่ถูกเชิญตัวมาซักถามหรือผู้ต้องสงสัยว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบที่หน่วยของทหาร ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนในพื้นที่และลดเงื่อนไขต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม

(๓) คณะรัฐมนตรี โดยกระทรวงยุติธรรมควรเร่งรัดการอนุวัติกฎหมายภายในให้เป็นไปตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยี

ศักดิ์ศรี และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ เพื่อป้องกันการทรมานและการลงโทษและการปฏิบัติอย่างทารุณ ผิดมนุษยหรือลดทอนความเป็นมนุษย์ อย่างครอบคลุมและครบถ้วนตามหลักการของอนุสัญญาทั้งสองดังกล่าว

(๔) คณะรัฐมนตรี โดยกระทรวงยุติธรรม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรร่วมกันพัฒนาระบบการเข้าเยี่ยมสถานที่ซึ่งทำให้บุคคลเสื่อมเสียซึ่งอิสรภาพ เพื่อป้องกันการทรมานและการลงโทษและการปฏิบัติอย่างทารุณ ผิดมนุษยหรือลดทอนความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้ เพื่อรองรับพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

(๕) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้จัดให้มีการฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงเกี่ยวกับสาระสำคัญและข้อพึงปฏิบัติในส่วนของอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีไปแล้วหลายครั้ง และจะประสานความร่วมมือกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ทหารและเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะหน่วยปฏิบัติการหน่วยงานด้านการข่าว เพื่อให้ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะในเรื่องของอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีอย่างต่อเนื่องต่อไป

(๖) คณะรัฐมนตรี โดยกระทรวงสาธารณสุข กรมสุขภาพจิต ควรให้ความสำคัญในเรื่องการช่วยเหลือเยียวยาด้านจิตใจแก่ครอบครัวของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การซ้อมทรมาน เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจและบรรเทาปัญหาความไม่ไว้วางใจที่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยที่ผ่านมามีความร่วมมือด้วยดีในการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้จากศูนย์สุขภาพจิตที่ ๑๒ จังหวัดสงขลา ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นไปอย่างทั่วถึง จึงควรที่กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จะได้พิจารณากำหนดเป็นนโยบายและจัดสรรงบประมาณรองรับการดำเนินการอย่างเพียงพอ

๕. ข้อเสนอ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอความกรุณาท่านโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณารายงานผลการพิจารณาดังกล่าว และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้มีผลในทางปฏิบัติต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อพิจารณา ผลเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

โทร ๐ ๒๑๔๓ ๓๔๗๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๔๕๗๗